

Forvaltning for Velfærd og Arbejdsmarked

si@sermersooq.gl

Kopi til: Bea Mølgaard Lennart

bmle@sermersooq.gl

Og Kirstine Ivarsen

kiiv@sermersooq.gl

Høringssvar vedr. Kommuneqarfik Sermersooqs beskæftigelsessektorplan

Mange tak for at tilsende jeres høring til os. Vi sætter pris på muligheden for at blive hørt i denne proces og håber, at I vil tage vores bemærkninger og feedback med jer videre til den endelige version.

Vi har i Tilioq nu gennemgået høringen og har et par bemærkninger. Først vil vi præsentere de overordnede bemærkninger og derefter give mere konkret feedback til de individuelle indsatsområder.

Grundlæggende kommentarer

Vi er som udgangspunkt meget positive over for jeres høring og synes, at der er rigtig gode initiativer og indsatser, der kan gøre arbejdsmarkedet mere tilgængeligt og bedre egnet for personer med handicap og andre udsatte grupper. Vi synes dog, at der er nogle ting hist og her, der kan forbedres og tilpasses for at skabe yderligere tilgængelighed, øge klarheden og sikre vedvarende og stærke initiativer, der kan skabe vækst og forbedring i generationer. Dette vil ikke blot skabe bedre levevilkår for de pågældende, men også sikre økonomisk og social udvikling i Grønland – noget vi alle er investeret i.

En større ting er, at der ofte bliver nævnt, at noget skal være "fleksibelt", men der bliver sjældent forklaret præcist, hvilke tiltag I påtænker, skal gøre noget fleksibelt. Vi har givet nogle konkrete punkter i forbindelse med de forskellige indsatsområder længere nede, men det kan være en god idé at have en klar forståelse for, hvad en fleksibel arbejdsplads/praktiksted/uddannelse/Majoriaq egentlig betyder for jer i denne kontekst og specificere det i den endelige udgave af beskæftigelsessektorplanen.

Derudover har vi i Tilioq ofte set rigtig gode initiativer, politikker, handleplaner og indsatser, ligesom denne, der ser rigtig godt ud på papiret, men hvor der går noget galt i implementeringen i praksis. Vi anbefaler kraftigt, at implementeringen af denne plan bliver indarbejdet allerede i planlægningsfasen, så vi undgår den risiko, at det hårde arbejde ikke bliver velimplementeret. Dette er både spild af tid og ressourcer og samtidig tragisk for de grupper, som initiativerne skulle have hjulpet. Vi anbefaler særligt, at der bliver udviklet detaljerede risikoanalyser, og at planen sikres på en måde, der ikke afhænger af enkeltpersoners indsats, men kan overleve på egen hånd.

Vi anbefaler også, at der bliver tilføjet et 11. indsatsområde: *Evaluering og læring*. Denne indsats kan, selvom der er samarbejde med andre kommuner, generere signifikant læring, som andre

kommuner – og selvstyret – kan bruge i deres beskæftigelsesindsatser. Der er ingen grund til, at alle kommuner skal opfinde den dybe tallerken. Det er bedst, hvis disse erfaringer ikke blot vil gavne borgerne i Kommuneqarfik Sermersooq, men hele Grønlands befolkning. Data kan indsamles løbende for at evaluere, om indsatsen virker. Alle trinnene kan dokumenteres og materialet anvendes af andre til at skabe vækst og værdi i samfundet.

Indsatsområderne

Indsats 1

1.1.

I skriver: “Derfor vil Majoriaq fremadrettet indhente attester tidligt i forbindelse med udarbejdelse af handlingsplaner.” Det er måske lidt uden for kommunens ressortområde, men her anbefaler vi kraftigt, at det generelt bliver nemmere og hurtigere at indhente børne- og straffeattester.

1.2.

Vi er helt enige i, at tværfagligheden bør styrkes. Det er lige nu komplekst og besværligt som borger at gennemleve denne proces; vi har flere medarbejdere, der har oplevet dette. Lige nu skal man kommunikere med handicapsagsbehandleren, førtidspensionssagsbehandleren og Majoriaq, hvilket skaber unødigt meget arbejde for alle involverede. Vi anbefaler, at I undersøger muligheden for kun at have én indgangsperson, som kan samarbejde med de andre relevante aktører.

Desuden anbefaler vi at borgerens kommunale sagsbehandler og sagsbehandleren i Majoriaq har et helt centralt samarbejde, så man undgår enhver form for stress og dobbeltarbejde hos borgeren.

I Tilioq er vi generelt store tilhængere af fleksjobordninger, men det er ikke klart, hvad det betyder, at I vil “arbejde for bedre fleksjobordninger, og for at flere førtidspensionsmodtagere får en tilknytning til arbejdsmarkedet”. Vi ønsker konkrete input til, hvad dette indebærer.

Vi synes, det er en rigtig god idé at have en arbejdsgruppe, men ud fra det, I skriver, kunne vi godt ønske os en mere klar oversigt og definition af arbejdsgruppens funktion og ansvar. Vi mener desuden, at den kan udvides. For eksempel kan den udvikle materiale om tilgængelige arbejdspladser, der kan distribueres til virksomheder, samt tilbyde træning i disse. (Tilioq har udviklet en version af dette, som kunne være hjælpsom.) Den kan også skabe guidelines for de vilkår, som forskellige handicaps kræver på en arbejdsplads, og støtte arbejdspladsen i implementeringen heraf. Virksomhedskonsulenter kan samarbejde med virksomhederne og matche borgere til virksomheder afhængigt af begges ønsker og behov. Vi antager ikke, at alle disse opgaver vil høre under arbejdsgruppen, men det kunne være en god idé at undersøge mulighederne for at have en gruppe, der kan opfylde så mange behov som muligt – både for borgere og arbejdspladser.

Indsats 2

I skriver: “Det er vigtigt at tilbyde fleksible arbejdsvilkår for borgere med nedsat arbejdsevne, som ikke har mulighed for at påtage sig et fuldtidsjob på grund af den enkeltes individuelle behov.” Her

er det vigtigt at anerkende, at deltidsjob i sig selv ikke er særlig fleksibelt – ikke hvis man vil gøre en særlig indsats for at øge fleksibiliteten.

Fleksibilitet, som der står, er vigtigt, når man arbejder med folk med funktionsnedsættelser (men også andre). Andre vigtige fleksible arbejdsvilkår kan fx være fleksible arbejdstider og hybride arbejdspladser. For eksempel kan det være svært for folk med ADHD eller autisme at stå tidligt op, og en forskudt hverdag vil derfor gøre det muligt for dem at bidrage på lige fod med andre, blot på en måde der giver mening for dem. Hjemmearbejde kan fx gøre det nemmere for folk med fysiske funktionsnedsættelser at arbejde og også hjælpe dem, der har svært ved at rumme larm og andre mennesker. Under Corona så vi, at dette ikke påvirkede produktiviteten negativt.

Det kunne også gøre det lettere at besætte stillinger i mindre byer og bygder, hvis folk kunne arbejde fra et andet sted, så længe det giver mening for den enkelte arbejdsplads.

Indsats 3

Vi er enige i, at det er meget vigtigt for Majoriaq at have særlig viden om, hvordan man skal arbejde med og støtte personer med handicap. Vi anbefaler dog kraftigt, at dette ikke begrænses til ADHD og autisme, da der er mange andre psykiske handicap og desuden andre former for handicap, der ligeledes kræver en forståelse af, hvordan udfordringerne manifesterer sig, og hvordan man bedst støtter borgeren.

Selvom ADHD og autisme er hyppige, er det vigtigt, at indsatsen er bredere og praktisk orienteret, så den er brugbar uanset borgerens handicap. Dette kan betyde mindre specifik viden om ADHD og autisme, men en større overordnet forståelse for, hvordan man støtter borgere med psykiske og kognitive handicap generelt.

Derudover vil vi gerne anbefale at denne undervisning af Majoriaqs personale bliver fyldestgørende og helhedsorienteret, bl.a. med fokus på hverdagen for personer med handicap i Grønland, hvilke konsekvenser det kan have ikke at blive støttet og hvilke barrierer man står med. Mange med handicap står med så mange udfordringer og barrierer i hverdagen og uden støtte, hjælp og opfyldning af deres behov kan det være nemt at give op. Hvis man kan blive set, hørt og forstået i Majoriaq kan man gøre en oprigtig forskel for disse borgere, på mange flere lag end måske er nemt at forstå.

Indsats 4

I beskriver Majoriaqs afgangsprøve i denne indsats, men det er for os ikke helt klart, hvad der gør disse programmer fleksible. Her anbefaler vi, at I beskriver i flere detaljer, hvordan denne fleksibilitet skal inkorporeres i uddannelsen.

Vi anbefaler den samme slags fleksibilitet, som I beskriver i forbindelse med job (fx deltid), og som vi nævner under indsats 2 (fx fleksible timer og hjemmearbejde). Derudover foreslår vi færre hold, så hver elev kan få den nødvendige hjælp fra instruktøren. Det er også vigtigt, at rummene er handicapvenlige (fx hæve-sænke-borde og god akustik).

En anden mulighed kunne være, at eleverne skal bestå moduler og kan tage pauser mellem modulerne. Dette vil give dem mulighed for at vende tilbage og færdiggøre deres uddannelse, hvis de midlertidigt må stoppe på grund af personlige udfordringer.

Indsats 5

Vi har blot en lille kommentar til dette punkt, men vi savner lidt mere fokus på håndværksfag på listen over mulige fag i Pilersitsivik. Håndværksfag er gode, da de ofte er mindre boglige, kan tilpasses den enkeltes tempo og kræver mindre interaktion med andre mennesker. Derudover er det altid en fordel med forskellige muligheder, så borgere kan finde det, der passer bedst til dem.

Indsats 6

I denne indsats mener vi, at det giver god mening at have fokus på at støtte arbejdspladser i at ansætte flere elever, lærlinge og praktikanter med funktionsnedsættelser. Ligesom med lønnet arbejde kræver dette ofte en fleksibel arbejdsgiver, der kan tilpasse sig den enkeltes særlige behov samt sikre, at arbejdspladsen og arbejdsvilkårene er tilgængelige og fleksible.

Det er ofte ganske få justeringer, der skal til, og her bør I kunne støtte virksomhederne i at implementere dem.

Indsatsområde 7

På samme måde som i det foregående indsatsområde mener vi, at der her bør være mere fokus på fleksibilitet og forståelse.

Vi synes, det er positivt, at I tager højde for balancen med lokalsamfundet. Der ligger meget vækst og værdi i at centrere indsatsen lokalt – blandt andet ved at drage fordel af den viden, som lokale besidder, herunder borgere med handicap. Det kan skabe stor værdi, hvis alle har mulighed for at deltage aktivt i deres lokalsamfund og fællesskaber.

Indsatsområde 9

Vi synes, det er en rigtig god idé at bruge den viden, som folkeskolerne – og særligt folkeskolelærerne – sidder inde med. Det kan være svært, trættende og i nogle tilfælde traumatiserende for borgere at skulle forklare deres situation igen og igen.

Her anbefaler vi, at elevsager fra folkeskolerne kan overleveres, dog med fokus på, at dataoverleveringen lever op til GDPR-standarder for at beskytte borgernes oplysninger. En fast aftale med folkeskolerne kunne være en god løsning for at gøre denne proces nemmere.

Tak for at have læst vores hørings svar. Vi står altid til rådighed for yderligere kommentarer på vores feedback eller hvis I ønsker andre input, viden og ressourcer om jeres videre arbejde med denne beskæftigelsesplan.